

TURISTIKA

in.ihned.cz/sport

Polsko-ukrajinské
pomezí foceno ze
slovenského území.

FOTO: ŠTĚPÁN VÍTEK

Obě poloniny mají strmé, zčásti odlesněné svahy a téměř rovný, dosti úzký hřeben. Na svazích se setkáme s opuštěnými pastvinami. Souvislý les se zachoval jen v nejstrmějších polohách a holou vrcholovou část obou polonin místy oživují nevelká skaliska.

Obě poloniny dosahují necelých 1300 m. Dna okolních údolí leží jen v 600 – 700 m, převýšení je tak značné. Pokud si chcete užít výhledů z obou polonin v jednom dni, čeká vás náročná túra. Ale když už se vyškrábate nahoru, přijde pohodová vrcholová stezka s krásnými výhledy na všechny strany. Výstup je místy tak strmý, že musel být zpevněn umělými schody a pro usnadnění výstupu někde rádi využijete i rukou!

Majestátním vrcholem je Wielka Rawka (1307 m), mohutná bezlesá razsocha vybíhající z hraničního pásma polsko-ukrajinského. Z Rawky máte Caryňskou i Wetlinskou poloninu jako na dlani, uvidíte i hraniční Kremenec, v dále na východě se vypíná nejvyšší vrchol oblasti, polská Tarnica (1348 m), a k jihu se táhnou zalesněné ukrajinské hory. Při výstupu z údolí na Wielkou Rawku počítejte nejméně s 2,5 h chůze do strmého kopce.

Polonina Caryňská –
pohled z úbočí Poloniny Wetlinské.

Pralesem vzhůru na Trojmezi

Východištěm do slovenského NP Poloniny je obec Nová Sedlica, nejvýchodněji položené sídlo. Poslední výspa civilizace, obklopená bukovými lesy. Z Nové Sedlice to na Kremenec (1221 m), místo styku hranic Polska, Slovenska a Ukrajiny, trvá po červené značce 3,5 – 4 h. Cesta vede listnatými lesy a v druhé polovině rezervací Stužica s jedním z nejzachovalejších karpatských pralesů.

Do pralesa se vchází jako do chrámu: hustý mladý les střídá porost obrovských buků s místy vtroušenou jedlí. V aktivních vzdálenostech od sebe se vysoko k nebi tyčí ohromné staleté stromy, korunami proniká filtrované denní světlo, na stránkách tlejí mohutné padlé kmeny obrostlé choroši. Téměř posvátné ticho přeruší jen skřek ptáka nebo dusot běžící zvěře.

Od Stužické rieky, protékající pralesem, vytrvale stoupáte až na Kremenec. V místě, kde se setkávají hraniční průseky, stojí nový moderní trojstranný pylon, v okolí vidíme i hraniční mezníky pomalované slovenskými, polskými a ukrajinskými barvami. Slovenská turistická značka pokračuje po slovensko-polské hranici k západu a vystupuje na vyhlídkové vrcholy, např. na Kamennú Lúku (1201 m). Z rozcestí na Čierfaži pak zelená značka vede zpět do Nové Sedlice. Celý okruh trvá 7 – 8 h chůze, vybavte se proviantem, půjdete liduprázdňou přírodou.

Hranice bez přechodu

Na Slovensko i do Polska lze cestovat bez formalit, stačí občanský průkaz. Pro cesty na Ukrajinu se nově nevyžaduje vízum, nutný je však pas. Překročení hranice na Kremenci

Jak se tam dostat

Slovenská obec Nová Sedlica má přes značnou odlehlost poměrně kvalitní dopravní spojení, autobus sem zajíždí ze Sniny několikrát denně včetně víkendů. Z Česka se do severovýchodního koutu Slovenska dostanete nejjednodušeji vlakem. Denně jezdí např. noční lůžkový vlak Laborec z Prahy přes Olomouc a Ostravu až do Humenného (přes 12 h). Z Humenného dojedeme za necelou hodinu lokálkou na konečnou do Stakčína, kde předsedneme na zmíněný autobus. Další variantou je použít mezistátní autobusovou linku Praha – Snina, která jezdí také přes noc (ne však každý den). Autobusem to trvá o něco kratší dobu, ovšem s menším komfortem. Autem je to z Prahy do Nové Sedlice téměř 900 km.

Do polských polonin jezdí vlak s přestupem v Krakově. Dráha vede do stanice Ustrzyki Dólne, dál musíte autobusem. Cesta trvá ještě déle než do Nové Sedlice.

Ubytování

V Nové Sedlici je jediné ubytovací zařízení, **Penzión Kremenec** (www.kremenec.sk). Najdeme zde dobrý komfort, který bychom v tak odlehle oblasti asi nečekali, s cenami kolem 350 Sk za osobu a noc. V případě nouze nechá nečetné turisty u sebe přespat někdo z místních.

Na polských poloninách slouží turistům horské chaty (schroniska), které nabízejí i ubytování. Atraktivní polohu má zejména **Schronisko Chatka Puchatka** (www.bieszczady.net.pl/chatkapuchatka/index.html) ve vrcholové části Poloniny Wetlinské. Vybavení polských chat je spartánské, problémem bývá pitná voda a často i čistota. Kvalitnější ubytování najdeme v údoích: ve Wetlině nabízí služby několik penzionů i privátů (30 až 40 zlotých za osobu a noc). Příjemné prostředí s dobrou kuchyní najdete v penzionu **Chata Wędownca** (www.chatawedrowca.pl)

není z žádné strany legální, nejbližší oficiální hraniční přechod mezi Slovenskem a Polskem se nachází až v Ruském sedle (801 m), 10 h chůze od Kremence! A jen pro pěší a cyklisty. Ze Slovenska na Ukrajinu lze hranici přejít i autem u obce Ublá, asi 20 km jižně od trojmezí. Stezky přecházejí střídavě na jednu a druhou stranu hraničních patníků a chůze po nich je povolena. Vedou zde paralelně slovenské a polské turistické značky. Turisté by se měli po opuštění hřebene vrátit zpět na území státu, odkud vyšli. V praxi to však lze stěží nějak kontrolovat. ■

ŠTĚPÁN VÍTEK